

PYHÄJOEN KUNTA
MT 18137 (Vanhatien eteläosa) ja Isosillan
asemakaavan muutos ja laajennus

1.2.2021

Tarkastus 1.2.2021
Laatija Minna Lehtonen ja Tanja Konstari
Hyväksyjä Jyrki Määttä/Pyhäjoen kunta
Kuvaus MT 18137 (Vanhatien eteläosa) ja Isosillan asemakaavan muutos ja laajennus
Kaavaselostus
Selostus koskee 1.2.2021 päivättyä asemakaavakarttaa

SISÄLTÖ

1.	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	5
1.1	Tunnistetiedot	5
1.2	Kaava-alueen sijainti	6
1.3	Kaavan nimi ja tarkoitus	6
2.	TIIVISTELMÄ	7
2.1	Kaavaprosessin vaiheet	7
2.2	Asemakaava	7
2.3	Asemakaavan toteuttaminen	7
3.	LÄHTÖKOHDAT	7
3.1	Selvitys suunnittelualan oloista	7
3.1.1	Alueen yleiskuvaus	7
3.1.2	Luonnonympäristö	8
3.1.3	Rakennettu ympäristö	10
3.1.4	Ympäristöhäiriötekijät	12
3.1.5	Maanomistus	12
3.2	Suunnittelutilanne	12
3.2.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	12
3.2.2	Maakuntakaava	12
3.2.3	Yleiskaava	14
3.2.4	Asemakaava	15
3.2.5	Rakennusjärjestys	16
3.2.6	Tonttijako ja kiinteistörekisteri	16
3.2.7	Pohjakartta	16
3.2.8	Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	16
4.	ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUVAIHEET	17
4.1	Asemakaavan suunnittelutehtävän määrittely ja tavoitteet	17
4.2	Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	17
4.3	Osallistuminen ja yhteistyö	17
4.3.1	Osalliset ja vuorovaikutusmenettelyt	17
4.3.2	Vireilletulo ja luonnosvaiheen kuuleminen	17
4.3.3	Viranomaisyhteistyö	17
4.3.4	Ehdotusvaiheen kuuleminen	18
4.4	Asemakaavan tavoitteet	18
4.4.1	Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet	18
4.4.2	Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen	18
5.	ASEMAKAAVAN KUVAUS	18
5.1	Kaavan rakenne ja mitoitus	18
5.2	Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	18
5.3	Aluevaraukset	19
5.3.1	Katualueet	19
5.4	Kaavan vaikutukset	19
5.4.1	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	19
5.4.2	Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön	19
5.5	Kaavamerkinnot ja -määräykset	19
5.6	Nimistö	20
6.	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	20
6.1	Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat	20
6.2	Toteuttaminen ja ajoitus	20
6.3	Toteutuksen seuranta	20

Liitteet

- Luonnosvaiheen lausunnot ja mielipiteet sekä niihin laaditut vastineet, 1.2.2021
- Asemakaavan seurantalomake

Muu asemakaavan laadintaan liittyvä tausta-aineisto

- Vanhatien toimenpidesuunnitelma (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Raportteja 91/2015)
- Tiealueiden MT 18136 ja MT 18137 (Vanhatie) sekä MT 18178 (Virastotie) asemakaavan muutos
- Pyhäjoen keskustan osayleiskaava 2025 / Taustaselvitykset (Maisemaselvitys 6.5.2013, Luontoselvitys 12.10.2012, Liikenteen tavoiteverkkosuunnitelma, 23.6.2014, Muinaisjännösinventointi 2014).
- GTK 2020. Maankamara. <http://gtkdata.gtk.fi/maankamara/>. Viitattu 30.11.2020
- Museovirasto 2009. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY)
- Museoviraston karttapalvelu/Muinaisjännösrekisteri. <https://kartta.museo-verkko.fi/> . Viitattu 30.11.2020

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 Tunnistetiedot

Pyhäjoen kunta

MT 18137 (Vanhatien eteläosa) ja Isosillan asemakaavan muutos ja laajennus

Kaavatunnus Akml20311

MT 18137 (Vanhatien eteläosa) asemakaavan muutos ja laajennus koskee yleisen tien aluetta Isosillan kohdalla ja tiealuetta sillan eteläpuolella.

Asemakaavan muutoksella ja laajennuksella muodostuu katualuetta.

Asemakaavalla kumoutuu yleisen tien aluetta ja vesialuetta.

Laatija

Ramboll Finland Oy, PL 718, Pakkahuoneenaukio 2, 33101 TAMPERE.

Kaavan laadinnasta on vastannut projektipäällikkö FM Minna Lehtonen (YKS 575). Suunnittelutyöhön on osallistunut suunnittelija (FM) Tanja Konstari.

Pyhäjoen kunnassa kaavaprosessia on ohjannut kaavoitusarkkitehti Jyrki Määttä.

Tampereella 1.2.2021
Ramboll Finland Oy

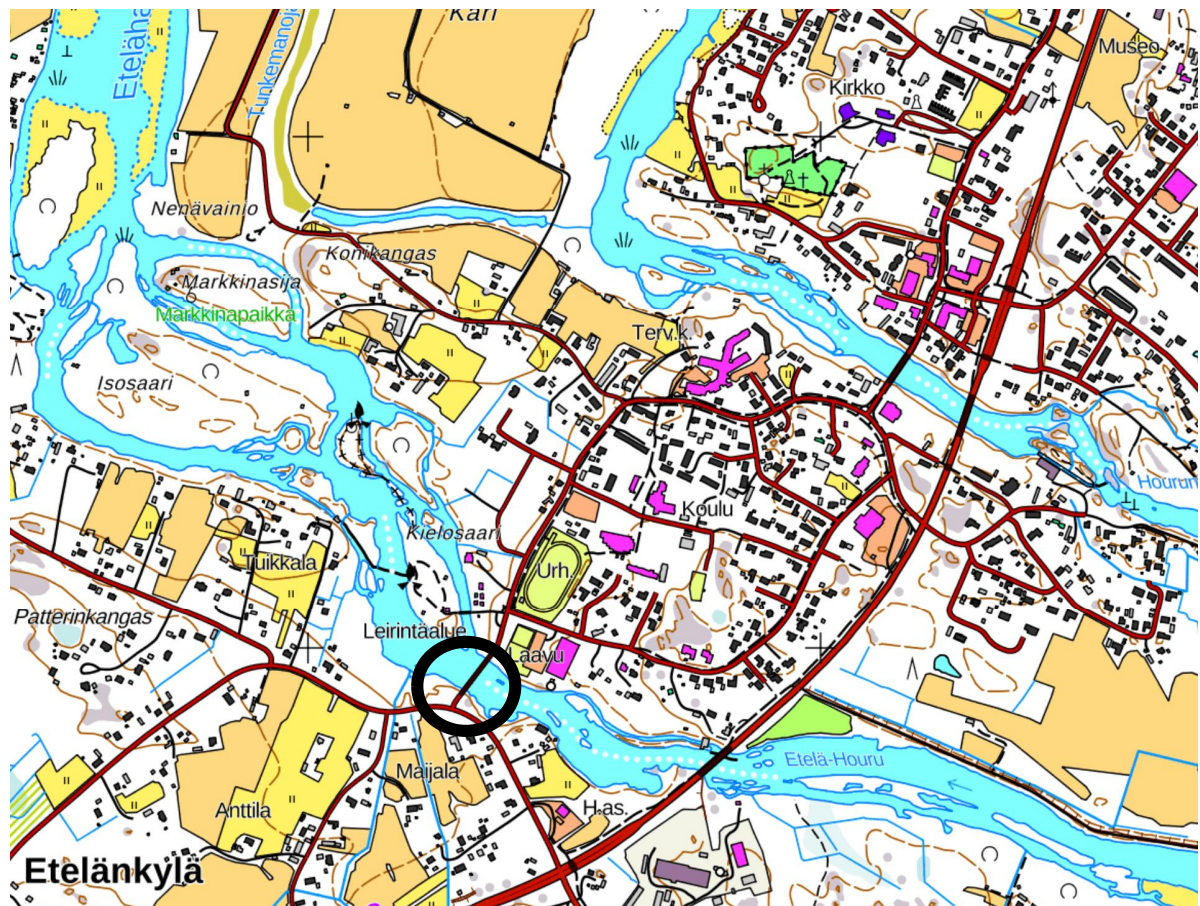
Minna Lehtonen
Kaavan laatija (YKS 575)

Tanja Konstari
Suunnittelija

1.2 Kaava-alueen sijainti

Asemakaavan muutos ja laajennus koskee valtion hallinnoimaa teialuetta MT 18137 (Vanhatie) Isosillan kohdalla Pyhäjoen Saaren alueen lounaispuolella.

Kuva 1. Suunnittelualueen suurpiirteinen sijainti on osoitettu mustalla ympyrällä. (Lähde: Maanmittauslaitos)

1.3 Kaavan nimi ja tarkoitus

MT 18137 (Vanhatien eteläosa) ja Isosillan asemakaavan muutos ja laajennus

Asemakaavan muutoksella ja laajennuksella muodostuu katualuetta.

Kaava-alue: n. 0,2 hehtaaria
Korttelialuetta: -
Rakennusoikeutta: -

Asemakaavan muutos koskee yleisen tien aluetta. Asemakaavan laajennus koskee Pyhäjoen kunnassa (625) kiinteistöä 625-895-1-8138. Asemakaavan kumoaminen koskee yleisen tien aluetta sekä vesialuetta.

2. TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Asemakaavoitus on aloitettu syksyllä 2020. Kaavan laadintaan liittyvä päätöksenteko on edennyt seuraavasti:

- Asemakaavamuutoksen ja laajennuksen vireilletulokäsittely ja luonnosvaiheen aineisto (kaavakartta ja -selostus) Pyhäjoen kunnanhallituksessa 7.12.2020 (§ 311).
- Kaavan luonnosvaiheen aineiston käsittely Pyhäjoen kunnanhallituksessa 7.12.2020, § 311.
- Asemakaavaluonnos nähtävillä 14.12.2020 – 4.1.2021
- Kaavan ehdotusvaiheen aineiston käsittely Pyhäjoen kunnanhallituksessa 1.2.2021, § 27
- Asemakaavaehdotus nähtävillä 8.2 – 12.3.2021.
- Kaava-aineiston hyväksymiskäsittely Pyhäjoen kunnanhallituksessa 29.3.2021, § 88.
- Kaava-aineiston hyväksymiskäsittely Pyhäjoen kunnanvaltuustossa 28.4.2021, § 28.

2.2 Asemakaava

Asemakaavan muutoksen ja laajennuksen tarkoituksena on muodostaa valtion hallinnoimasta tie-alueesta katualue.

Asemakaavatyön taustalla on Pyhäjoen kunnan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen yhteishanke Vanhatien toimenpide- ja tiesuunnitteluhankkeesta, joka on ollut käynnissä vuodesta 2015 alkaen. Kaavamuuotos on osa prosessia, jolla valtion (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus) omistama, hallinnoima ja ylläpitämä yleinen maantie (Vanhatie ja Virastotie) muutetaan asemakaavakaduksi sen jälkeen, kun maantien perusparannushanke on valtion toimesta toteutettu. Tiealueita MT 18136 ja MT 18137 (Vanhatie) sekä MT 181178 (Virastotie) koskeva asemakaavan muutos on jo laadittu, ja kaava tuli voimaan 12.12.2017. Isosillan alue jätettiin asemakaavasta pois ja alueen kaavamuuotos on nyt käynnistetty erillisenä kaavatyönä. Asemakaavatyö liittyy siten vahvasti MT 18136 ja MT 18137 (Vanhatie) sekä MT 181178 (Virastotie) koskevaan asemakaavan muutokseen ja on myös tavoitteeltaan vastaava.

2.3 Asemakaavan toteuttaminen

Asemakaavan toteuttaminen on mahdollista kaavan saatua lainvoiman. Asemakaavan saatua lainvoiman ja perusparannushankkeiden toteuduttua, Pyhäjoen kunta tekee MRL 86 §:n mukaisen kadunpöytäpäätöksen.

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualan oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Asemakaavan muutos koskee yleisen tien aluetta. Kaava-alueen eteläosa koskee asemakaavoittamatonta tiealuetta.

Kaavatyö liittyy asemakaavan muutokseen, joka laadittiin valtion hallinnoimille tiealueille MT 18136 ja MT 18137 (Vanhatie) sekä MT 18178 (Virastotie), jotka muodostavat Pyhäjoen kirkonkylän pääväylän valtatie 8 merenpuoleisella taajama-alueella. Tieosuus tunnetaan nimellä Vanhatie ja valtatieltä 8 kirkonkylälle tuleva pääväylä on nimeltään Virastotie. Kaavatyö koskee Vanhatien osuutta Isosillan kohdalla sekä välittömästi sillan eteläpuolella.

Vanhatie on osa historiallista Pohjanmaan rantatietä, joka kuuluu Museoviraston arvottamiin valtakunnallisesti merkittäviin kulttuurihistoriallisiin ympäristöihin (RKY 2009). Isosilta (Etelänkylän museosilta) on myös RKY-kohde: Museosilta.

Asemakaavahanketta koskevan tieosuuden pinta-ala on n. 0,2 ha ja pituus n. 115 metriä.

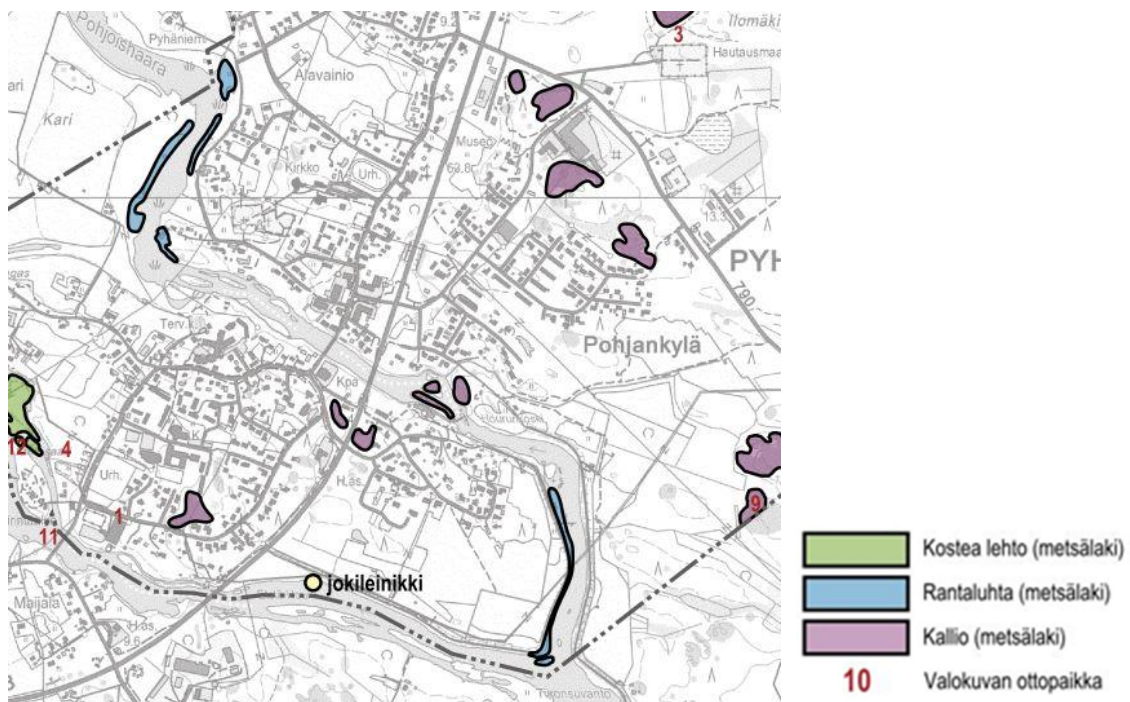
Kuva 2. Ilmakuva suunnittelualueesta ja lähiympäristöstä. Kaava-alueen suurpiirteinen sijainti on osoitettu sinisellä ympyrällä. (Lähde: Maanmittauslaitos)

3.1.2 Luonnonympäristö

Luonnonolot ja luonnon monimuotoisuus

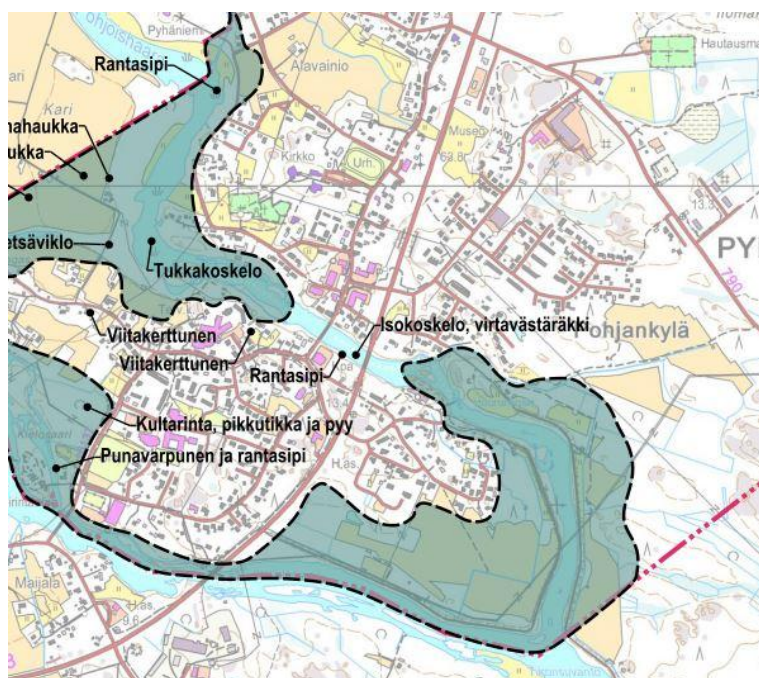
Luonnonmaantieteellisesti Pyhäjoen alue kuuluu keskiborealiaalisen Pohjanmaan-Kainuun kasvillisuusvyöhykkeen läntiseen osaan. Pohjanmaan-Kainuun alue on Suomen havumetsävyöhykkeen sydänvyöhykettä. Sitä voidaan kutsua myös suureksi vaihtumisvyöhykkeeksi Etelä- ja Pohjois-Suomen välillä. Alueella esiintyy sekä eteläisiä että pohjoisia lajeja.

Pyhäjoen keskustan osayleiskaavan tausta-aineistoksi on laadittu luontoselvitys vuonna 2012 Pöyry Finland Oy:n toimesta. Isosilta sijoittuu välittömästi osayleiskaavan eteläpuolelle. Sillan läheisyydestä ei havaittu luontoselvityksessä erityisiä huomioitavia kohteita.

Kuva 3. Ote Pyhäjoen keskustan osayleiskaavan luontoselvityksen liitekartasta 1. Luonnon kannalta huomioitavat kohteet. Suunnittelualue sijaitsee välittömästi osayleiskaava-alueen ja luontoselvitysalueen eteläpuolella (Lähde: Pyhäjoen keskustan osayleiskaavan luontoselvitys, Pöry Finland Oy 2012)

Pyhäjoen keskustan osayleiskaavan luontoselvityksessä tavattiin suunnittelualueen lähiympäristöstä rantavyöhykkeeltä erilaisia lintulajeja kuten kultarinta, pikkutikka, pyy, punavarpunen ja rantasipi.

Kuva 4. Pyhäjoen keskustan osayleiskaavan luontoselvityksen lajihavainnot linnustosta Pyhäjoen rantavyöhykkeellä. (Lähde: Pyhäjoen keskustan osayleiskaavan luontoselvitys, Pöry Finland Oy 2012).

Vesistöt, vesitalous ja pohjavedet

Kaava-alueella sijaitseva Isosilta (Etelänkylän museosilta) sijoittuu Pyhäjoen Etelähaaran kohdalle. Kielosaaren kohdalta tie kulkee Etelähaaran ylitse Pyhäjoen Etelänkylään arvokkaan museosillan kautta (Museovirasto 2009). Silta on pituudeltaan 77,5 metriä ja se on rakennettu 1837. Isosilta on oletettavasti Suomen vanhin käytössä oleva puinen tukiansassilta.

Isosilta on kunnostettu vuosien 2018-2019 aikana, jolloin se oli korjaustöiden vuoksi pois käytöstä. Korjauksessa sillan kantavuutta parannettiin, huonokuntoiset puuosat vaihdettiin ja kansilankutus, kaiteet ja valaistus uusittiin. Silta avattiin juhlallisesti uudelleen kuntalaisten käyttöön 18.10.2019.

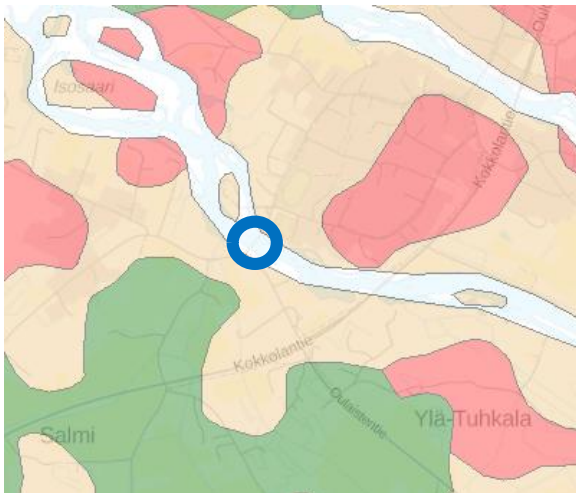

Kuva 5. Etelänkylän Isosilta (Kuva: Ramboll Finland Oy).

Alueella ei ole vesitalouden kannalta merkittäviä pohjavesiesiintymiä.

Maaperä

Suunnittelualueen maaperä on kaava-alueen ympäristössä Isosillan molemmin puolin sekalajitteista maalajia (vaaleanruskea alue).

Kuva 6. Ote maaperäkartasta. (Lähde: GTK Maankamara <http://gtkdata.gtk.fi/maankamara/>).

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Suurmaisema ja taajamakuva

Pyhäjoki kuuluu maisemamaakuntajaossa Pohjois-Pohjanmaan jokiseutuun ja rannikkoalueeseen. Maisema-alueen yleinen korkokuva on viimeisen jääkauden muovaamaa ja melko tasaista, minkä

seurauksena maankohoaminen on edelleen maisemaa muuttava tekijä. Seudun kulttuurimaisemat keskittyvät jokivarsiin.

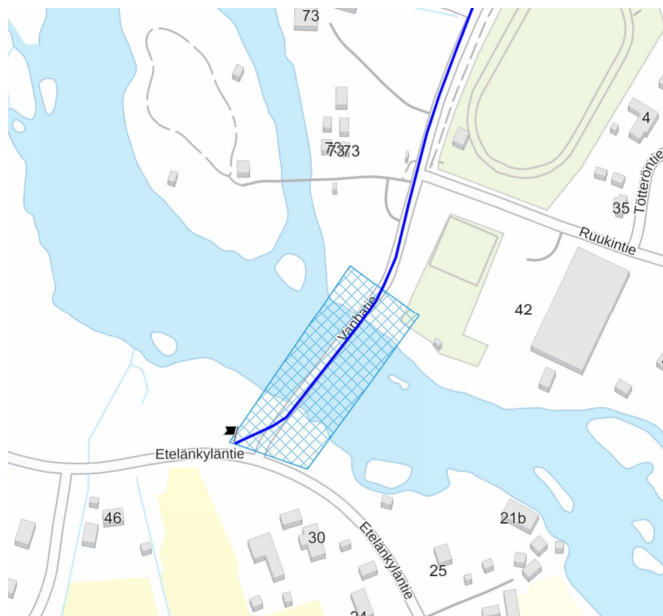
Pyhäjoensuu on maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta, jonka maisemakuva on suhteellisen tasaista, mutta jokiympäristö koskineen näyttäytyy miljöössä maisemallisesti vahvana elementtinä. Arvokkaan jokimaiseman ohella tärkeä Pohjankylän ja Saarenalueen taajamakuva määrittävä tekijä on Pohjanmaan rantatiehen kuuluva Vanhatien raitti, joka on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Vanhatien varrella sijaitsevalle taajamakuvalle on ominaista pienimittakaavainen maaseutumainen eri aikakausina rakentunut rakennuskanta, jonka joukossa muutamat liike- ja palvelurakennukset erottuvat hieman ympäristöstään kookkaampina lähinnä juuri Vanhatien ympäristössä.

Maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön valtakunnallisesti merkittävät arvot

Vanhatie on osa Pohjanmaan rantatietä, joka on valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö (RKY). Pohjanmaan rantatie on yksi Suomen tärkeistä historiallisista tielinjoista. Ratsupolusta 1600-luvulla kehittynyt maantie on kulkenut Turusta Tukholmaan Pohjanlahden ympäri. Rantatie on ollut Pohjanmaan tärkein tie ja Lapin läänin alueella pitkään ainoa maantie. (Lähde: Museovirasto 2009)

Isosilta on myös RKY-kohte: Museosilta. Museoviraston kuvauksen mukaan silta (1837) on todennäköisesti vanhin käytössä oleva tukiansassilta. Kalliolle perustettu silta on 77,5 metriä pitkä ja neliaukkoinen. Silta-arkut ja jääesteet on muurattu suurista harkkokivistä. Kunkin aukon molemmin puolin on kuusi kaksoistukiansasta. Myös kansirakenne on puuta. Harvinaisen tukiansassillan puuosat, joista osa on alkuperäistä puumateriaalia, on punamullattu ja tervattu. (Lähde: Museovirasto 2009)

Vanhatie on merkitty Pyhäjoen keskustan osayleiskaavassa 2025 Museotienä määräyksellä, jonka mukaisesti valtakunnallisesti merkittävän Pohjanmaan rantatien (rky-1) historiallinen tielinjaus tulee säilyttää havaittavissa ja paikoillaan.

Kuva 7. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) kohteet kaava-alueella ja lähiympäristössä. Museosilta on esitetty vaaleansinisellä rasterilla ja Pohjanmaan rantatie tummansinisellä viivalla. (Lähde: Museoviraston karttapalvelu, Maanmittauslaitos)

Asemakaavan muutosalueella tai sen vaikutuspiirissä ei ole valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön maakunnalliset arvot

Suunnittelualue lähiympäristöineen on osa Pyhäjoen suun maakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta, johon kuuluvat joen Etelä- ja Pohjoishaarat kokonaisuudessaan, Etelänkylän kulttuurimaisemat ja Pyhäjoen keskustaajaman alue.

Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita.

Muinaisjäännökset

Kaava-alueelta tai sen läheisyydestä ei ole tiedossa muinaisjäännöksiä (Museoviraston muinaisjäännösrekisteri, Pyhäjoen keskustan osayleiskaava 2025).

Väestö ja asuminen

Kaava-alue sijoittuu Pyhäjoen kirkonkylän keskustaajaman tuntumaan. Yli puolet Pyhäjoen väestöstä asuu keskustaajaman alueella, johon kuuluu Pohjankylän ja Etelänkylän alueet.

3.1.4 Ympäristöhäiriötekijät

Erityisiä ympäristöhäiriötekijöitä ei ole tiedossa. Kaava-alue sijoittuu Pyhäjoen tulvariskialueelle.

3.1.5 Maanomistus

Asemakaava-alueen pinta-ala on noin 0,2 hehtaaria. Alue on valtion omistuksessa.

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Asemakaavoitustyötä ohjaavat aina ylemmät kaavatasot eli yleiskaava, maakuntakaava, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä näiden toteutumista valvovat valtion viranomaiset. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat oleellinen osa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Nykyiset valtioneuvoston hyväksymät tavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

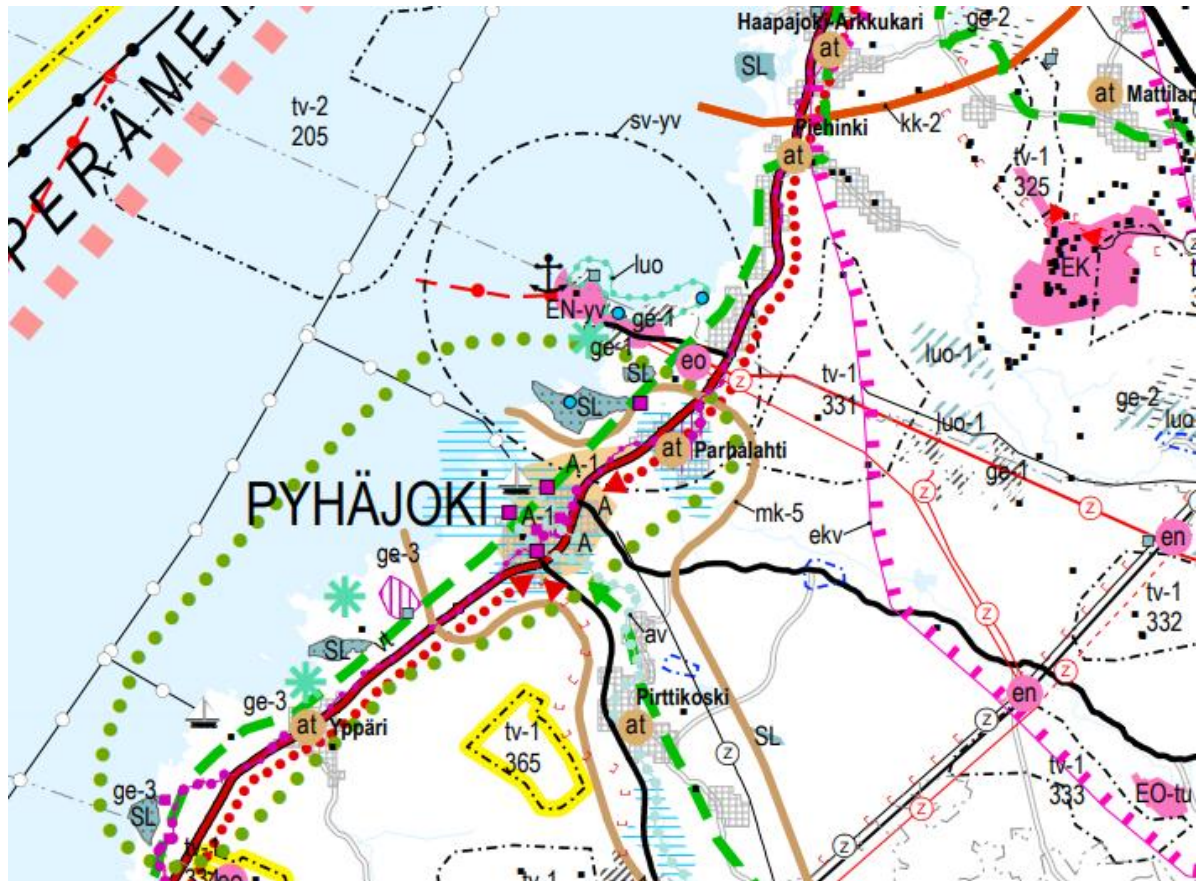
Lisätietoja valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista saa ympäristöministeriön [www.sivuilla](http://www.sivuilla.fi) (www.ymparisto.fi)

3.2.2 Maakuntakaava

Pyhäjoen kunta kuuluu Pohjois-Pohjanmaahan ja kunnan alueella on voimassa seuraavat maakuntakaavat:

- Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut 17.2.2005 ja joka sai lainvoiman 25.8.2006 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen jälkeen.
- Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut 26.8.2010. Valitukset on hylätty 21.9.2011 KHO:ssa.
- Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan 1.vaihekaava (teemoina soiden käyttö ja luonnonympäristö, tuulivoima-alueet, kaupan palveluverkko ja aluerakenne, liikennejärjestelmät ja muiden kaavamerkintöjen päivitykset) on vahvistettu ympäristöministeriössä 23.11.2015.

- Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016 ja siinä käsitellään koko maakunnan alueiden käyttöä seuraavien teemojen osalta: kulttuuriympäristö, maaseudun asutusrakenne, virkistys- ja matkailu, seudulliset jätteenkäsittelyalueet ja seudulliset ampumarata-alueet.
- Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.6.2018. Kaavassa käsitellään maakunnan alueidenkäyttöä seuraavien teemojen osalta: pohjavesi- ja kiviainesalueet, mineraalipotentiali- ja kaivosalueet, Oulun seudun liikenne ja maankäyttö, tuulivoima-alueiden tarkistukset, Vaalan ja Himangan kaavamerkintöjen tarkistukset ja muut maakuntakaavamerkintöjen päivitykset. Kaavasta valitettiin, mutta 5.11.2018 maakuntahallitus määräsi 3. vaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus hylkysi valitukset 29.4.2020 tekemällään päätöksellä (päätösnumero 20/0240/1).

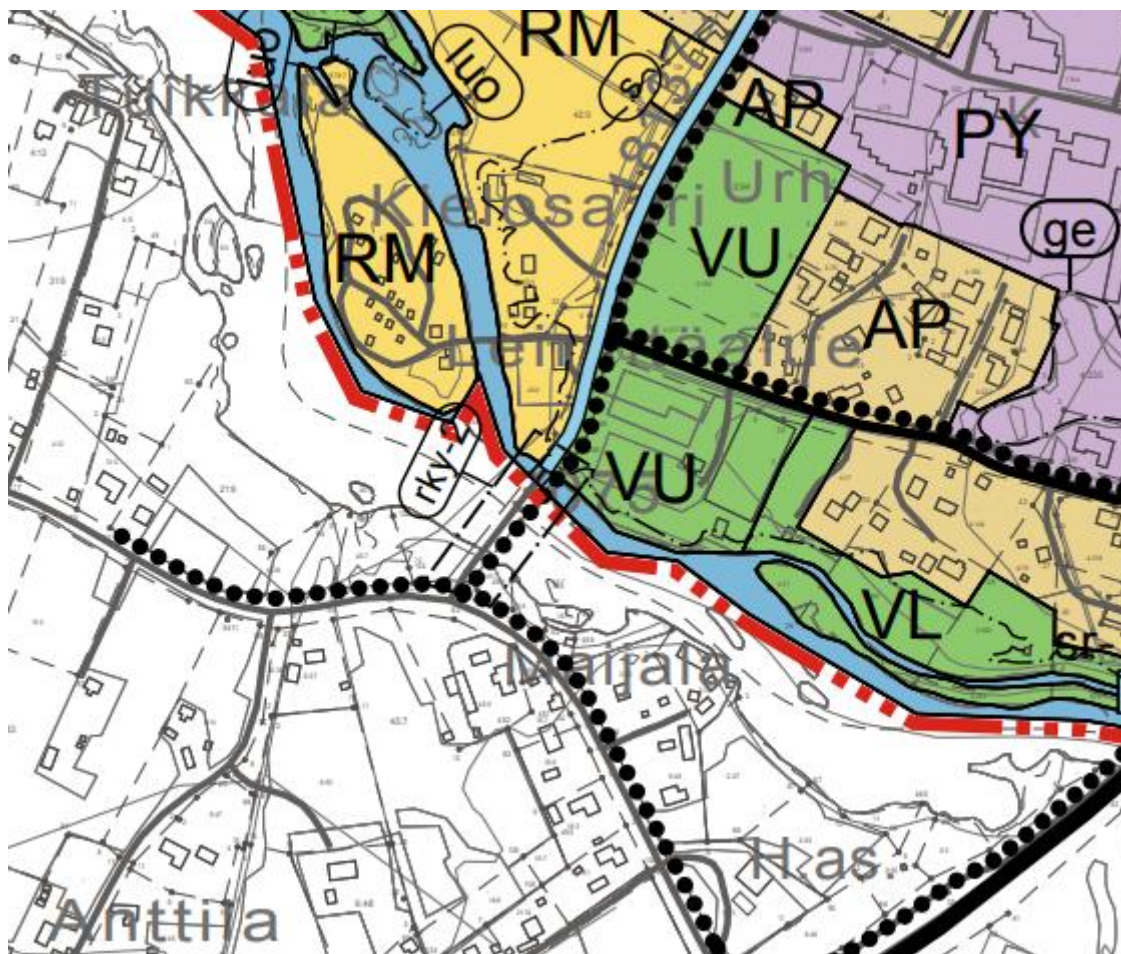
Kuva 8. Maakuntakaavojen yhdistelmäkartta 5.11.2018, jossa on esitetty lainvoimaisten Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan (2006), Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaavan (2010) sekä Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavan (2015), Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan (2016) ja Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan (2018) merkinnät.

Pyhäjoen kirkonkylän alue on osoitettu maakuntakaavoissa taajamatoimintojen alueeksi (A). Valtatien 8 merenpuoleinen alue osoitettu merkinnällä A-1, jossa lisämerkintä osoittaa, että alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja käytössä tulee ottaa huomioon maankohoamisrannikon erityispiirteet. Pyhäjokivarsi ja kunnan rannikkoalueet kuuluvat maaseudun kehittämisen kohdealueeseen (mk-5, Pyhäjokilaakso), koko Pyhäjoen rannikon käsittävään luonnon monikäyttöalueeseen sekä Perämerenkaaren kehittämisvyöhykkeeseen. Valtatien ja merenrannan väliin on osoitettu viheryhteystarve. Pyhäjoen uomat on osoitettu arvokkaaksi vesistöksi (av). Rannikon myötäinen kevyen liikenteen yhteystarve on esitetty punaisella palloviivalla.

Vanhatien alue on merkitty maakuntakaavaan valtakunnallisesti arvokkaana rakennettuna kulttuuriympäristönä.

3.2.3 Yleiskaava

Kaava-alueen pohjoisreunassa on voimassa Pyhäjoen keskustan osayleiskaava 2025, jonka Pyhäjoen kunnanvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 27.8.2014 § 58 ja joka on tullut voimaan MRA:n §93 mukaisella kuulutuksella 8.10.2014.

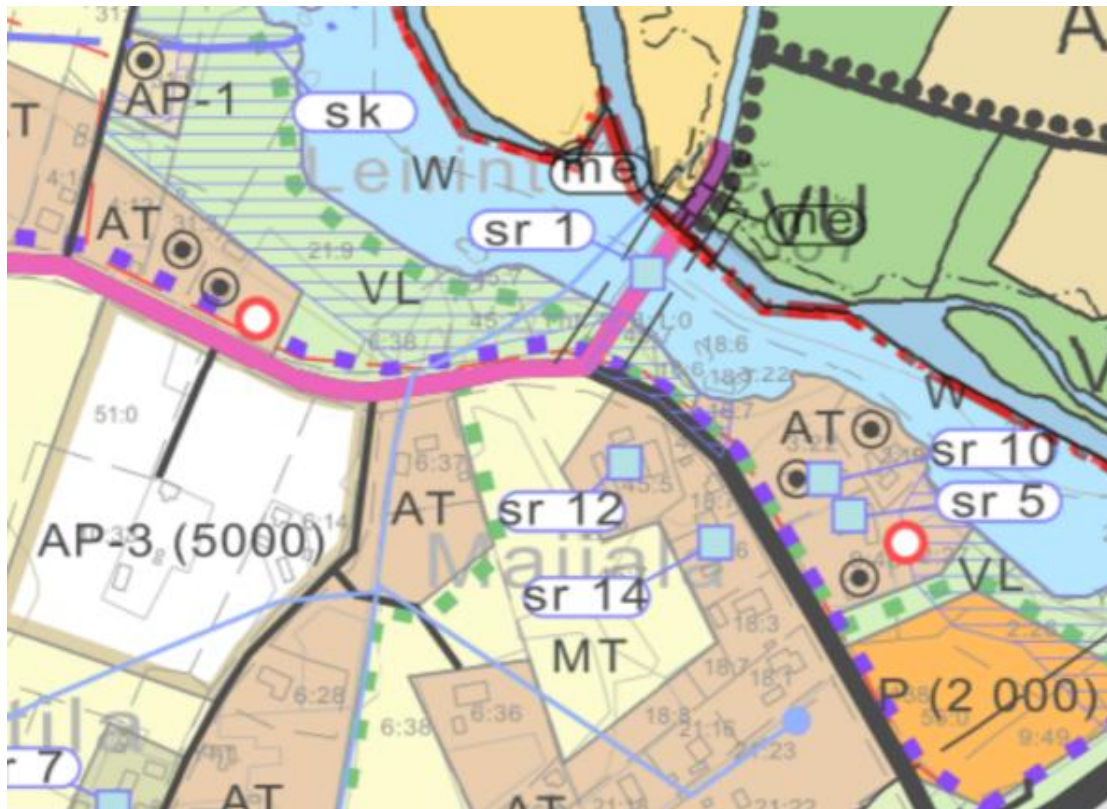
Kuva 9. Ote Pyhäjoen keskustan osayleiskaavasta 2025.

Kaava-alueen pohjoisosa on osayleiskaavassa vesialuetta (W).

Osayleiskaavassa Vanhatie on osoitettu museotie-merkinnällä. Merkintä osoittaa valtakunnallisesti merkittävän Pohjanmaan rantatien (rky-1) historiallisen tielinjauksen, joka tulee säilyttää havaittavissa ja paikoillaan. Vanhatien rinnalle on osoitettu kevyen liikenteen reitti. Pääosin osayleiskaavan rajauksen ulkopuolelle sijoittuva Isosilta on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaaksi rakennus-suojelukohteeksi (rky-2: Etelänkylän museosilta). Kaavamääräyksen mukaan rakennuksissa ja niiden ympäristössä tehtävien toimenpiteiden tulee olla sellaisia, että alueen rakennushistoriallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja maisemahistoriallisesti arvokas luonne säilyy. Rakennuksia ja muita rakenteita ei saa purkaa. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava Museoviraston kanssa.

Kaava-alueen pohjoisosa on osayleiskaavassa tulva-alue (tu), jolla on osoitettu likimäärin kerran 50 vuodessa tapahtuvan tulvan raja. Tulva-alueelle ei saa sijoittaa uutta asumista ilman tulvasuojelutoimenpiteitä. Kohdekohtainen rakennuskorkeus on selvitettävä rakennuslupavaiheessa.

Kaava-alueen keski- ja eteläosassa on voimassa Etelänkylän ja Viirteen yleiskaava, joka on hyväksytty kunnanvaltuustossa 18.5.2005 § 48.

Kuva 10. Ote Pyhäjoen kunnan osayleiskaavayhdistelmästä, jossa näkyvän punaisen pistekatkoviivan eteläpuolinen alue on Etelänkylän ja Viirteen yleiskaavan aluetta.

Vanhatie ja suunnittelualueen eteläosassa kulkeva Etelänkyläntie (länteen haarautuva osuus) on osoitettu yleiskaavassa kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti arvokkaaksi tieksi. Kaavamääräyksen mukaan tien alkuperäinen linjaus, tasaus, leveys ja muut ominaisuudet tulee mahdollisuuksien mukaan pyrkiä säilyttämään. Tien varren rakentamisen tulee sopeutua ulkonäkönsä, sijoituksensa ja rakentamistapansa puolesta olemassa olevaan ympäristöön.

Sillan eteläpuolella on lähivirkistysaluetta (VL). Alue on tarkoitettu pääasiassa päivittäiseen ulkoiluun ja virkistykseen. Alue on jokimaiseman kannalta tärkeä.

Isosiltaan kohdistuu kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kohteen merkintä (sr-1). Kohteeseen kuuluvia vanhoja rakennuksia ja niiden ympäristöä tulee vaalia, kunnostaa ja ylläpitää niiden arvoa ja alkuperää kunnioittaen. Sillan kohdalle on lisäksi osoitettu ohjeellinen, teoreettinen melualueen raja (55 dB) (me).

Etelänkyläntie on osoitettu yhdistieksi suunnittelualueen eteläosasta itään lähtevällä osuudella. Tien varteen on osoitettu ohjeellinen kevyen liikenteen väylä. Vanhatien ja Etelänkyläntien risteyksen kohdalla kulkee ohjeellinen rantavyöhykkeen raja (rv) sekä ohjeellinen ulkoilureitti, joka yhdistyy rannan lähivirkistysalueelta Etelänkyläntien varteen.

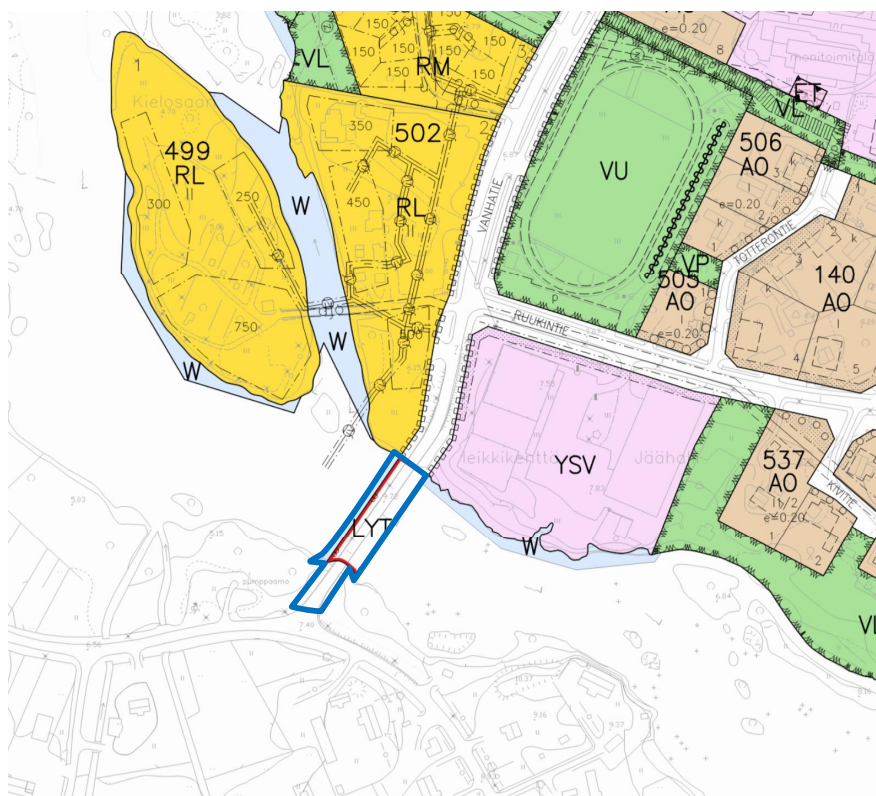
3.2.4 Asemakaava

Suunnittelualueella on sillan kohdalla voimassa seuraava asemakaava: Kirkonseudun rakennuskaavan muutos / Saarenalue, joka on hyväksytty 13.7.1990. Kaavamuutos sekä kaavan kumoaminen koskevat aluetta, joka on voimassa olevassa asemakaavassa yleisen tien aluetta vierialueeseen (LYT). Lisäksi kaavalla kumotaan vähäisesti vesialuetta (W).

Suunnittelualueen eteläosa on asemakaavoittamatonta.

Pohjoispuolella suunnittelualue rajoittuu 12.12.2017 voimaan tulleeseen Tialueiden MT 18136 ja MT 18137 (Vanhatie) sekä MT 18178 (Virastotie) asemakaavan muutokseen. Vanhatie on osoitettu

kaavamuutoksessa katualueeksi. Yleismääräyksissä todetaan, että valtakunnallisesti merkittävän Pohjanmaan rantatien historiallinen tielinjaus tulee säilyttää havaittavissa ja ennallaan.

Kuva 11. Ote Pyhäjoen ajantasa-asemakaavasta. Kaavarajaus on esitetty tummansinisellä viivalla.

3.2.5 Rakennusjärjestys

Alueella on voimassa Raahen seutukunnan yhteinen rakennusjärjestys, joka sai Pyhäjoen kunnan alueella lainvoiman 5.2.2011 julkaistulla kuulutuksella. Raahen seutukunnan rakennusjärjestys on yhteinen Raahen kaupungin, Pyhäjoen, Siikajoen, ja Vihannin kuntien kanssa. Vihannin kunta on ollut vuoden 2013 alusta osa Raahen kaupunkia.

3.2.6 Tonttijako ja kiinteistörekisteri

Alue on merkitty valtion ylläpitämään kiinteistörekisteriin.

3.2.7 Pohjakartta

Suunnittelualueen pohjakartta on päivitetty ja hyväksytty vastaamaan asemakaavan pohjakartalle asetettuja vaatimuksia.

3.2.8 Kaava-alueetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

- Maankäyttöstrategia 2011–2025 (Airix Ympäristö Oy 2010), päivitys tehty Pyhäjoen kunnanhallituksessa 11.4.2011 § 92.
 - Uusin päivitys (tavoitevuosi 2035) on hyväksytty Pyhäjoen kunnanvaltuustossa 31.1.2018 § 4.
- Maankäytön toteuttamisohjelma 2011–2025 (Airix Ympäristö Oy 2010), päivitys tehty Pyhäjoen kunnanhallituksessa 11.4.2011 § 92.
 - Uusin päivitys (tavoitevuosi 2035) on hyväksytty Pyhäjoen kunnanvaltuustossa 31.1.2018 § 4
- Vanhatien toimenpidesuunnitelma (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Raportteja 91/2015).
- Pyhäjoen keskustan osayleiskaava 2025 / Taustaselvitykset (Maisemaselvitys 6.5.2013, Luontoselvitys 12.10.2012, Liikenteen tavoiteverkkosuunnitelma, 23.6.2014, Muinaisjään-
nösinventointi 2014).

4. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUVAIHEET

4.1 Asemakaavan suunnittelutehtävän määrittely ja tavoitteet

Asemakaavan muutoksen ja laajennuksen taustalla on Pyhäjoen kunnan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen yhteishanke Vanhatien toimenpide- ja tiesuunnitteluhankkeesta, joka on ollut käynnissä vuodesta 2015 alkaen. Kaavahanke on osa prosessia, jolla valtion (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus) omistama, hallinnoima ja ylläpitämä yleinen maantie (Vanhatie ja Virastotie) muutetaan asemakaavakaduksi sen jälkeen, kun maantien perusparannushanke on valtion toimesta toteutettu. Kaava-alueen pohjoispuolelle sijoittuva Tievalueiden MT 18136 ja MT 18137 sekä MT 18178 asemakaavan muutos on tullut voimaan 19.12.2017. Etelänkylän museosilta ja sen eteläpuolelle jäävä osuus Vanhatiestä rajoittuen Etelänkyläntiehen eivät kuuluneet asemakaavan muutosta koskevaan alueeseen. Tievalueen muuttuminen kunnan katualueeksi edellyttää koko tiealueen kaavoittamista asemakaavakaduksi, ja kaavatyön tavoitteena on Etelänkylän museosillan ja sen eteläpuolisen osan Vanhatiestä muuttaminen katualueeksi.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Päätös Vanhatien eteläosan ja Isosillan asemakaavahankkeen päätökseen saattamisesta on tehty Pyhäjoen kunnassa kesällä 2020. Kaavoitettava alue on oleellinen osa Pyhäjoen kirkonkylän läpi kulkevaa Vanhatietä. Aiemmin laadittu tiealueita MT 18136 ja MT 18137 (Vanhatie) sekä MT 181178 (Virastotie) koskeva asemakaavan muutos on saanut lainvoiman 12.12.2017.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1 Osalliset ja vuorovaikutusmenettelyt

Tämä asemakaavan muutos ja laajennus on tarkoitus laatia siten, että se voidaan käsitellä vaikutuksiltaan vähäisenä. Uutta asemakaavaa muodostuu vain hyvin vähäisesti ja kaava koskee pelkästään tiealuetta, eikä siihen tai sen lähiympäristöön kohdistu lainkaan fyysisiä muutoksia. Tästä johtuen maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukaista osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ei ole tarpeen laatia.

Kaavan vireilletulo ja luonnoksen nähtävälle asettaminen kuulutetaan samanaikaisesti Pyhäjoen Kuulumiset -lehdessä sekä kunnan ilmoitustaululla ja www-sivuilla, mikä on kunnan virallinen käytäntö koskien ajankohtaisia kuulutusasioita. Lisäksi asiasta toimitetaan ilmoitus kirjeitse kaava-alueen rajanaapureille.

Kaavatyön osallisia ovat ne, joiden mahdollisuus vaikuttaa kaavaan tulee turvata ja joille kaavan etenemisestä erityisesti tulee tiedottaa.

4.3.2 Vireilletulo ja luonnosvaiheen kuuleminen

Kaavan vireilletulosta ja kaavaluonnoksen julkisesta nähtävilläolosta on kuulutettu samanaikaisesti. Kaavan valmisteluaineisto oli nähtävillä MRA 30 §:n mukaisesti 14 vuorokauden ajan 14.12.2020–4.1.2021 välisenä aikana. Luonnosvaiheen aikana osallisilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavasta kirjallisesti kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Kaavasta pyydettiin lisäksi tarvittavat lausunnot viranomaisilta. Kaavaluonnoksesta ei saatu yhtään mielipidettä osallisilta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Pohjois-Pohjanmaan museo ilmoittivat, ettei niillä ole huomautettavaa kaavasta. Muita lausuntoja ei annettu nähtävilläoloaikana.

4.3.3 Viranomaisyhteistyö

Kaavoituksesta ei ole järjestetty aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua, koska kaava on vaikutuksiltaan vähäinen ja kytkeytyy lisäksi Pyhäjoen kunnan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen yhteistyönä toteutettavaan Vanhatien toimenpide- ja tiesuunnitteluhankkeeseen. Pyhäjoen kunta on sopinut kaavaprosessin etenemisvaiheista ohjaavan viranomaisen kanssa ja on tarvittaessa yhteydessä viranomaisiin kaavaprosessin aikana. Myöskään lakisääteistä viranomaisneuvottelua kaavan ehdotusvaiheessa ei järjestetä. Kaavasta pyydetään lausunnot viranomaisilta luonnos- ja ehdotusvaiheessa.

4.3.4 Ehdotusvaiheen kuuleminen

Asemakaava ja asemakaavan muutos olivat virallisesti nähtävillä 8.2.–12.3.2021 välisenä aikana. Ehdotuksesta pyydettiin lausunnot viranomaisilta ja muille osallisille oli varattu mahdollisuus jättää ehdotuksesta muistutus. Asemakaavan muutosehdotuksesta ei annettu lausuntoja eikä muistutuksia.

4.4 Asemakaavan tavoitteet

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Pyhäjoen kunnan asettamana tavoitteena on laatia asemakaavan muutos ja laajennus, joka mahdollistaa Etelänkylän museosillan ja sen eteläpuolelle jäävän osuuden Vanhatiestä siirtämisen peruskorjattuna Pyhäjoen kunnan hallinnoimaksi katualueeksi. Asemakaavahankkeen taustalla on Pyhäjoen kunnan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen yhteishanke Vanhatien toimenpide- ja tie-suunnitteluhankkeesta, joka on ollut käynnissä vuodesta 2015 alkaen.

Suunnittelutilanteesta johdetut tavoitteet

Maakuntakaava

Kunnan keskustaajaman alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava ja sen tavoitteet eivät ole ristiriidassa asemakaavassa esitettyjen tavoitteiden kanssa.

Yleiskaava

Suunnittelualueella voimassa olevien yleiskaavojen mukaiset tavoitteet koskien Vanhatietä ja Isosiltaa on huomioitu asemakaavassa.

Lähialueiden asemakaavat

Asemakaavamuutosta koskevan suunnitellun lähtökohtana on ollut Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Ramboll Finland Oy:n yhteistyönä toteutettu Vanhatien toimenpidesuunnitelma ja siihen liittyvä rakennushanke. Kaavan maankäyttöratkaisu noudattelee viereisen Tiealueiden MT 18136 ja MT 18137 sekä MT 18178 asemakaavan muutoksen periaatteita. Kaavahanke osa prosessia, jolla valtion (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus) omistama, hallinnoima ja ylläpitämä yleinen maantie (Vanhatie) muutetaan asemakaavakaduksi sen jälkeen, kun maantien peruseräparannushanke on valtion toimesta toteutettu.

4.4.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Kaava-alueen rajausta tarkennettiin vähäisessä määrin kaavan ehdotusvaiheeseen. Tarkennuksesta johtuen kaava-alueelta kumoutuu aiemmin voimassa olleen kaavan mukaista yleisen tien aluetta (LYT) sekä vesialuetta (W) katualueen tarkennetulla rajauksella.

5. ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 Kaavan rakenne ja mitoitus

Asemakaavan pinta-ala on noin 0,2 hehtaaria.

5.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Kaavaratkaisun peruslähtökohtana on ollut valtion hallinnoiman tiealueen muuttaminen peruskorjattuna katualueeksi, jonka ylläpidosta vastaa Pyhäjoen kunta.

5.3 Aluevaraukset

5.3.1 Katualueet

Kaava-alue on osoitettu katualueeksi.

5.4 Kaavan vaikutukset

5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Vanhatien tiealuetta koskeva asemakaavan muutos ja laajennus on periaatteellisesti hallinnollinen muutos, jossa tähän saakka valtion hallinnoima tiealue siirtyy Pyhäjoen kunnan ylläpitämäksi katualueeksi.

Muutoksen taustalla on vuonna 2015 käynnistetty Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Pyhäjoen kunnan yhteishanke Vanhatien perusparannustoimenpiteistä, joiden valmistumisen jälkeen tiealueet siirtyvät kunnan hallinnoimiksi katualueiksi. Nämä toimenpiteet ovat edellyttäneet asemakaavanmuutosta, jotta Väylävirasto voi hyväksyä Vanhatielle laaditut tienrakennussuunnitelmat.

Asemakaavan muutoksella ja laajennuksella ei arvioida olevan vaikutuksia alueen yhdyskuntarakenteeseen, taajamakuvaan, asumiseen eikä palvelu- ja elinkeinotoimintoihin. Vanhatien liikenteellinen merkitys ja taajamakuullinen vaikutus kirkonkylän sisäisenä pääväylänä säilyvät ennallaan. Kaavaratkaisussa on huomioitu Vanhatien ja museosillan erityiset rakennetun kulttuuriympäristön arvot osoittamalla näille asianmukaiset kaavamääräykset.

5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Asemakaavalla ei ole vaikutuksia luontoon ja luonnonympäristöön.

5.5 Kaavamerkinnot ja -määräykset

Kaavamerkinnot ja -määräykset ovat ympäristöministeriön ohjeiden mukaiset.

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

VANHATIE

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Katu.

Alue, jolta kaava kumotaan.

YLEISMÄÄRÄYKSET:

Valtakunnallisesti merkittävän Pohjanmaan rantatien historiallinen tielinjaus tulee säilyttää havaittavissa ja ennallaan.

Koko kaava-alueelle sijoittuu suojeltava silta / valtakunnallisesti arvokas museosilta. Sillan korjaus- ja muutostyöt on tehtävä säilyttäen sillan kulttuurihistorialliset arvot, sen rakenteelliset ominaispiirteet ja ulkonäkö. Merkittävistä kohdista koskevista korjaus- ja muutossuunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto ennen rakennus- tai toimenpideluvan myöntämistä.

Kuva 12. Ote kaavamerkinnoista ja -määräyksistä.

5.6 Nimistö

Asemakaavalla ei osoiteta uutta katu-, tie- tai paikannimistöä.

6. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

6.1 Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Asemakaavan taustaselvityksiä ovat Pyhäjoen Vanhatien toimenpidesuunnitelma (raportteja 91/2015, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus) sekä hankkeen jatkovaiheessa laaditut tiesuunnitelmat.

6.2 Toteuttaminen ja ajoitus

Asemakaavan toteuttaminen on mahdollista kaavan saatua lainvoiman. Asemakaavan saatua lainvoiman ja perusparannushankkeiden toteuduttua, Pyhäjoen kunta tekee MRL 86 §:n mukaisen kadunpitopäätöksen.

6.3 Toteutuksen seuranta

Asemakaavan toteutumista valvoo rakennusvalvontaviranomaisena toimiva Pyhäjoen tekninen lautakunta.